

דירה לעצמותו בתחתונים

מושגים מרכזיים בשיחה:

דירה בתחתונים (ס"ה ואילך). בפרק ל"ו בתניא מבאר אדמו"ר הזקן שתכלית הבריאה היא להיות לו יתברך דירה בתחתונים, כפי שיהיה בימות המשיח ובתחיית המתים. ובשיחות רבות מבאר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ענין זה מכיוונים שונים.

בשיחה זו (ס"ו ואילך) ושלאחריה (שיחת כ"ב שבט) מחדד נוקדה נוספת:

אמנם מהלשון שהדירה היא "לו יתברך", מובן שהדירה איננה הוא בעצמו, אלא שהיא רק בטלה וטפלה אליו. אך כאשר תתגלה עצמותו ית' תתגלה האמת שהדירה והדייר הם מהות אחת. ובלשון הבעל שם טוב (המובא בשיחה של כ"ב שבט) "היש הנברא הוא היש האמיתי". מציאותו האמיתית של העולם היא עצמותו יתברך.

ובלשון השיחה (תחילת ס"ז), "שהדירה נעשית לא בטלה במציאות, אלא צינור לגילוי ד"דבר ה' ממש" מעצמותו ומהותו יתברך. כל מציאותם היא שהם מגלים את דבר ה', עד לגילוי כח העצמות הנמצא בעולם". ועיין ג"כ שיחת ש"פ חוקת תשמ"ח הע' 42.

נוקדה זו דורשת כמובן התבוננות רחבה והתעמקות מתאימה שאין מקומם במסגרת מצומצמת זו. אך יש בדברים הנ"ל על כל פנים כיוון כללי לעיון והעמקה כל אחד בכחות עצמו ובעזרת רבותיו וחבריו.

מבנה השיחה:

פתיחה בשאלה (סעיפים א-ב). השיחה נפתחת בשאלה עליה מתמקד הביאור במהלכה:

עשרת הדברות נאמרו בתורה ב' פעמים, וכיון שעשרת הדברות הם כללות כל התורה, צ"ל שב' הפעמים מבטאות ב' עניינים בתורה ככלל (ס"א).

מתקדם מעט לכיוון הביאור, ומבאר החילוק הפשוט בין ב' סוגי הדברות – שהדברות הראשונות נאמרו מפי הקב"ה בעצמו, והדברות האחרונות נאמרו ע"י משה רבינו. ועדיין צריך להבין מהם שני העניינים בעבודת האדם ובלמוד התורה שמבטאים ב' סוגי הדברות?

ביאור (חלק א). ב' דרגות בתורה, בלימוד התורה ובתכלית התורה (סעיפים ג-ז). פותח ומבאר שישנם ב' דרגות בתורה: (א) חכמתו ורצונו של הקב"ה. (ב) התורה ירדה למטה ונתלבשה בדברים גשמיים (ס"ג).

מב' דרגות אלו בתורה באים ב' אופנים שצריכים להיות בלימוד התורה של יהודי: (א) עליו לדעת שהתורה היא חכמה אלוקית, והוא רק מבטא את דבר ה' שבתורה. (ב) עליו לדעת שהתורה ניתנה אליו למטה, כדי שהוא ילמד אותה ויבינה בשכלו (ס"ד).

וכתוצאה מכך ישנם ב' עניינים במטרת התורה – עשיית הדירה לו יתברך בתחתונים: (א) לגלות את עצמותו ית' (ב) להמשיך אותו בתחתונים, בגשמיות ובגדרי העולם (ס"ה).

וחזור לבאר עניינם של ב' סוגי הדברות, שמשניהם בא הכח לב' העניינים בלימוד התורה ולב' העניינים בדירה בתחתונים [כנ"ל סעיפים ד-ה]:

ב' העניינים בלימוד התורה: הדברות הראשונות נותנות את הכח שהאדם הלומד ירגיש את ביטולו לנותן התורה, והדברות האחרונות נותנות את הכח להבין את התורה בשכל האנושי (ה' קטעים בס"ו).

ב' העניינים בדירה בתחתונים: הדברות הראשונות נותנות את הכח לעשות דירה לעצמותו יתברך, והדברות האחרונות נותנות את הכח להמשיך אותו בתחתונים (ס"ז).

ומבאר המעלה שיש בכל אחד מסוגי הדברות, שלכן זקוקים לשניהם. מעלת הדברות הראשונות היא שהם דבר ה' ממש, (אבל הם אינם מתלבשים בגדרי העולם). ומעלתם של הדברות השניות היא שהם מתלבשים בגדרי העולם, (אבל אינם דבר ה' ממש ללא לבושים) (ו' קטעים בס"ז). ומוסיף (בהמשך הסעיף) ומפרט דרגות נוספות בזה².

ביאור (חלק ב). תכלית השלימות - חיבור המעלות של ב' סוגי הדברות (סעיפים ח-י).

תכלית השלימות היא כאשר מתחברים ב' המעלות מהדברות הראשונות והדברות האחרונות, היינו שעצמות ומהות בעצמו מתלבש בגשמיות העולם ובגדרי העולם, והעולם עצמו נעשה כלי וצינור לגילוי עצמותו ית' (ס"ח).

ומבאר הקשר של ענין זה לזמן שבו קוראים את הפרשה: חודש האחד עשר מורה על דרגת העצמות - אחד שלמעלה מעשר. ומבאר כיצד מרומז בפרטי התאריכים שדרגא זו של עצמות ומהות נמשכת דוקא בגדרי העולם (ס"ט).

ומקשר ענין זה גם לפרשת משפטים, שגם המצוות הקשורות עם טעם שכלי - תחתונים, הם בעצם מסיני - עצמות ומהות (ס"ט).

הנוגע אלינו - בזמן הגאולה (סעיפים יא-יב).

בכל הדורות ניתן לפעול את חיבור ב' סוגי הדברות, בפרט בדורנו לקראת הגאולה שאז יהיה החיבור האמיתי, גילוי עצמות ומהות בעולם הגשמי (ס"יא).

ההוראות לפועל מהאמור: (א) שעבודתו של יהודי תהיה באופן ד"כאיש אחד בלב אחד", שיכניס בעבודתו את כל כחותיו, ובפרט בענין לימוד התורה. (ב) שכל אחד ישפיע על עוד עשרה יהודים בעניני תורה ומצוות, וגם זה בכל עשר כחותיו.

ועניינים אלו, מתחיל מאלו הנמצאים ב-770, שזהו ביתו של נשיא הדור, שלכן הוא הבית שנותן חיות לכל אנשי הדור, והם מראים דוגמא חיה לכל אנשי הדור. והעיקר שתיכף ומיד הולכים עם 770 ושאר הבתי כנסיות לארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה (ס"יב).

מושגים בשיחה:

מיד (ס"א). סיכום הביאורים השונים בראשי תיבות מיד:

א. משה ישראל דוד. דורו של משה מתקשר עם דורו של דוד מלכא משיחא על ידי הבעל שם טוב ורבותינו נשיאינו ממלאי מקומו [בהמשך למבואר לפני כן בתחילת הסעיף שנשיא דורנו מקשר אותנו עם מתן תורה שהיה בימי משה רבינו].

אך כיון שהמילה 'מיד' מבטאת סמיכות. צריך לפרש שכל ה'מיד' נמצאים יחד בכל דור ובכל זמן. ומכאן אנו מגיעים לפירושים הבאים:

ב. בדור הראשון: משה יהושע דורם (אנשי אותו הדור), שהיו כולם יחד.

ג. בדור האחרון: משיח מנחם שמו³, יוסף יצחק, דורם.

ד. על דרך זה אפשר לפרש באופן נוסף שבדורנו ישנם יחד את משה שבדורנו (הרבי הרי"צ), יו"ד בחינת עשר (יו"ד שבט, וגילוי תורת החסידות של ישראל בעש"ט), ודוד מלכא משיחא המגלה את בחינת אחד עשר [בהמשך למבואר לפני כן (ס"ט) שמשה רבינו והרבי הרי"צ שייכים לבחינת עשר, העבודה בזיכרון העולם והכנתו לגאולה. ודורנו שייך לבחינת אחד עשר, הגילוי של הגאולה האמיתית].

ה. דברות אחרונות שנאמרו על ידי משה, דברות ראשונות שנאמרו על ידי הקב"ה, הקשורות עם פנימיות התורה שהתגלתה על ידי ישראל הבעש"ט. והגילוי של תורה חדשה מאתי תצא על ידי דוד מלכא משיחא [בהמשך למבואר לפני כן (ס"ז-נ) על דברות ראשונות ודברות אחרונות וחיבור שניהם].

נערך - בדרך אפשר - על ידי מערכת הערות התומכים ואנ"ש בית משיח-770 מופץ על ידי איגוד תלמידי הישיבות 770

(2) ראה הרחבה בזה במדור "מושגים מרכזיים".

(3) ע"פ ההערה בשיחה (96). וראה גם בהערה האחרונה לדבר מלכות של השבוע הבא - משפטים.